

Elhunyt dr. Sipka Sándor

Mély megrendüléssel értesültünk róla, hogy életének 68. évében, hosszú, türelemmel viselt szenvedés után Hódmezővásárhelyen elhunyt dr. Sipka Sándor, a József Attila Tudományegyetem docense, a neveléstudományok kandidátusa.

Hódmezővásárhelyen született 1912-ben, a debreceni egyetemen 1936-ban szerzett magyar–latin, majd az egykori budapesti Lenin Intézetben 1954-ben orosz szakos tanári oklevelet. 1936-tól 1962-ig szülővárosának Bethlen Gábor nevét viselő középiskolájában volt tanár — 1952 és 1954 között a JATE — akkor még Szegedi Tudományegyetem — Bölcsészettudományi Karán adjunktusként tartott előadásokat, és 1962-ben végérvényesen ennek az intézménynek munkatársa lett, itteni munkálkodásához kapcsolódva készítette el és védte meg kandidátusi disszertációját, majd kapta meg — 1977-ben — a docensi kinevezést.

Sipka Sándor a nagy tudású pedagógusok közé tartozott, akik számára a tudományos munkálkodás sohasem volt elválasztható a neveléstől, a tudás továbbadásának elkötelezettségétől. Középiskolában, egyetemen

egyaránt baráti kontaktust tudott kialakítani diákjaival, s ugyanez az emberközeliség határozta meg a TIT-ben végzett széles körű ismeretterjesztő tevékenységének lényegét.

Több könyv és mintegy száz tanulmány nyugtázza publikációs tevékenységét. S hadd tegyük ehhez hozzá: nemcsak ő írt, róla is írtak. Németh László szerzetgázó életművében több helyen is elismeréssel adózik emberi egyéniségének, tudásának, nevelői tevékenységének.

Munkáját könyvek és folyóiratok, személyes lényét a tanítványok emlékezete őrzi.

Olasz vendégekkel Békegyűlés

A SZOT szociál-turisztikai irodájának hagyományos szilveszteri rendezvényére érkezett 550 olasz vendég az új esztendő első napján az európai atomrakéták telepítése elleni tiltakozás és a világbéke megteremtésének óhaja jegyében békegyűlést vett részt.

A SZOT központi iskolájának nagyszobájában megtartott nagygyűlést a hazai haladó dolgozóinak békevágyát, felszólalt Harmati Sándor, az Országos Békebizottság elnöke, a szolidaritási bizottság elnöke és Palotai Károly, a SZOT alelnöke.

A lelkes hangulatú békegyűlés háborúellenes filmek vetítésével zárult. (MTI)

Téli tanfolyamok

Változatos témakörökben szerezhetnek újabb ismereteket a városokban, falvakban januártól márciusig megrendezésre kerülő téli mezőgazdasági tanfolyamok hallgatói. Megyénkben több száz alkalommal a TIT felkérésére tanárok, a mezőgazdasági nagyüzemek, valamint az élelmiszeripari vállalatok szakemberei tartanak előadásokat.

A téli tanfolyamok egyik témája az adott táj termelési szakosítása. A rendezők igyekeznek a tájegységhez illő növénytermesztési és áll-

lattenyésztési specializáció szakmai tennivalóit minél szélesebb körben megismertetni a kistermelőkkel. Nemcsak az előadások szolgálják ezt a célt. A Gabona Tröszt például takarmányozási szaktanácsadó füzetet ad közre, az állatföldrajzi és húspipari vállalatok pedig közléseket a háztáji termelés szerződéses feltételeit. Az OTP szakemberei a tanfolyamokon ismertetik a kistermelőkkel a hitelfeltételeket, valamint a hitelezés rendjét, módját.

Emese, Hilda, Dóra

Születtek: együtt az új esztendővel

Emese, Hilda, Dóra, ahogy rénsnyi kis szemnyílásokon beengedik az első fénysugarakat, pályába bugyolált apróságokat látnak maguk körül. Epp olyanokat, mint amilyenek ők, maguk. De mintha körülöttük még nagyobb lenne a sürgés-forgás, hol reflektorfényben fürödnek és a filmfelvevő berreg a fülükbe, hol fölkapják mindhármójukat és a mama ágyába cipelik őket, hogy közös fényképet készítsenek róluk, volt, aki mikrofont tartott eléjük, hogy megörökítse először kimondott „o” és „á” hangjukat. Mindezekből is arra lehet következtetni, hogy Emese, Hilda, Dóra rendkívüli csecsemők. Rendkívüliek, mert együtt látták meg — no, nem a napvilágot — hanem a műtő lámpájának vakító fényét, meg — hozzá 1980. január 1-én 0 óra 1 és 3 perc között a szegedi női klinikán.

A második emeleti kórteremben szőke fiatalasszony fekszik. Az ágy végében, a lázlapon ez áll: *Deákne Sályi Ilona*, 26 éves, tanár, lakhelye: Szarvas. Az éjjeli szekrényen fehér székfücsök, mellette ajándékkosár, tele édességgel. Ezt is az Állami Biztosítótól küldték.

— Korai lenne félretenni a gyerekeknek...

— Van egy öt éves kisfiam. Azt hiszem, ő már csokoládé nélkül is nagyon örülne nekem, hiszen november közepé óta nem láttuk egymást — mondja az egyik napról a másikra négygyerekesse vált édesanyja.

— Örömhír volt, amit a vidoson „közölt” Önnel novemberben?

— Októberben, féldiótájt úgy néztem ki, mint első terhességem 9. hónapjában. Ösztönösen is éreztem, hogy nem egy babát hordok a szívem alatt. Kettőre gondoltam, de nem lepődtem meg, amikor Thurzó doktor megmondta, hármast írekim lesznek. Az első érzés talán a féltés volt, hogy csak egészségesen szülessenek meg. Természetesen rögtön vállaltam, hogy a szülésig orvosi felügyelet mellett a klinikán maradok.

— A papa mit szolt?

— Először, mit tagadjam magába roskadt, és csak simogatta a homlokát... Ne értsen félre, nagyon szereti a gyerekeket, álma mindig a nagy család volt. Csak hát a gyerekeket föl is kell nevelni. Az eddigi családi tervek fölborultak, át kell rendezni az egész életünket. Hogy mi-ként lesz ezután? Ezen még nem is gondoltam.

— Anyagiak?

— Férjem hegesztő, én gyors- és gépirást tanítok utolsó éves vagyok a szegedi tanárképző főiskola magyar szakán. A vizsgákat elhalasztom, bár nem szeretem a félbehagyott dolgokat. A gyem mellett a férjem keresete nagyon kellene, de szóba jött hátha el lehetne intézni hogy ő is kivége a gyes-t. Meggyőződésem, hogy az az ideális, ha a szülők nevelik a gyerekeket. Egy idegen segítségét azonban szívesen venném a háztartásban...

— Lakásgondjaik lesznek-e?

— Családi házat építetünk, igaz, nincs még kész. De van padlástér, amellyel később bővíthetjük a lakást.

— Bátorok, berendezés?

— Egyedül a gyerekszobát rendeztük eddig be, de hát csak egy gyerek részére. Legalább 40 ezer kellene bútorra.

— Akkor kell még extra babakocsi, három ágy...

— Csak kettő! A kisfiamét félretettük — mondja, s látom farszta már a nap sokadik interjúja.

— Hagyjuk is a gondokat későbbre, hisz most csak az a fontos, hogy Emese, Hilda, Dóra egészségesek. Kívánom, hogy öröme legyen gyermekeiben.

Ennek a fiatalasszonynak minden oka meg is lehet az öröme, tudom meg dr. Sas Mihály professzortól. Az ikerterhességet ugyanis, ha nem is mondható kórosnak, de a normális és a kóros állapot között tartják számon az orvosok. Aránytalanul több ilyenkor a szövődmény, gyakoribb a vetélés, a koraszülés, veszélyesebb a szülés, általában kevésbé életképes gyerekek jönnek a világra. Deákne szarvasi kezelőorvosa küldte — nagyon helyesen — a klinikára. Az állandó kezelés, a kíméletes életmód ellenére is egy hónappal hamarabb „jelentkeztek” a gyerekek, de az intézeti felügyelet mellett szól az a tény, hogy mindannyian egészségesek.

— Hogyan töltötték Önök a szilvesztert? — kérdezem Herczeg János adjunktust és Thurzó László tanársegédet.

— Köszönjük, jól — mondja az adjunktus, az akkori ügyeletvezető. Amikor hozták a hírt, hogy Deákne-nél elfolyt a magzatvíz, tudtuk a babák fekvéséből, császármetsszéssel hoztuk őket a világra. Előkészültünk a műtéthez, de még várakoznunk kellett: a karácsonyi kóstolóval túlságosan belakott az édesanya, így nem lehetett elalattani.

— Ezért tűnik hát úgy, mintha ez amolyan időzített ikerszületés lett volna...

— A sok szerencsés véletlen közül az egyik valóban a család vacsoracsomagja volt, így esett meg, hogy csak éjszaka kezdünk a műtéthez — mondja Thurzó doktor. Ő mosakodott be szilveszter éjjelén az operációhoz. — Nagyon drukoltam, hogy csak mindhárom gyerek épen, egészségesen szülessen meg, de arra emlékszem, mikor a dóm megjavított órája, szép mély hangján elütötte a tizenkettőt.

— Hogyan ünnepelték a sikeres műtétet és az új esztendőt?

— Hogy azért pezsegjen, Traubiszórával koccintotunk. Az ikrek egészségére is. Chikán Ágnes

A mezőgazdasági gépberuházásokról

A mezőgazdasági gépberuházások állami támogatási rendszere, rendje 1980-ban alapvetően nem változik meg, a központi hozzájárulás mértéke azonban összeségében mintegy ötödével csökken. Ennélfogva a gépberuházások tervezése, továbbá a géppark felhasználása a gazdaságtól a jövőben nagyobb körültekintést kíván.

Az állami hozzájárulás csökkentésének egy részét a termelői viszonylag „egyszerű úton” ellensúlyozhatják — a termények felvásárlási árának emelkedéséből — az ezen felül mutatkozó különbség áthidalása azonban minden egyes üzemtől alapos elemző munkát kíván. Mindenekelőtt számításba kell venniük a helyi lehetőségeket; azt, hogy miképpen lehetne még gazdaságosabban kihasználni, üzemeltetni a meglévő gépparkot. A rendelkezésre álló gépek ismételt számbavétele, továbbá a még fellelhető munkaszervezési hiányosságok felszámolása hozzásegítheti a termelőket ahhoz, hogy a fontosabb új gépek megvásárlására összpontosíthassák anyagi erőiket.

Az új szabályozás nem hoz változást a mezőgazdaság egyik legjelentősebb gépeinek, a traktorok ártámogatásában: a támogatás mértéke 1980-ban is 20 százalék. Ez lehetőséget ad a vontatópark fokozatos növelésére, ami egyben megteremt az egyéb mezőgazdasági gépek kedvezőbb kihasználásának feltételeit is.

A PM-MEM együttes rendelete szerint — amely a mezőgazdasági gépberuházások állami támogatási rendszerét tartalmazza — számos növénytermesztési, kertészeti ágazat, ha csökkentett mértékben is, de további erőteljes központi hozzájárulást élvez. Minde-

nekeltől azok az ágazatok, amelyeknek műszaki költségei amúgy is magasak, és amelyeknek áruja a bel- és külkereskedelemben nagy szükség van. Negyvenszázalékos támogatással, csökkentett áron juthatnak hozzá az üzemek a burgonya-, cukorrépa-, dohány-, komló-, zöldség- és gyümölcs-szaporítóanyag-termelés speciális vető- és ültetőgépéhez, betakarítógépeihez és az úgynevezett adanterekhez, továbbá a terményosztályozó és manipuláló berendezésekhez. Ilyen mértékű támogatás jár a szilvas- és a tömegtakarmány betakarító gépek, a szalma- és kukoricaszár-tápanyag feltároló gépek és berendezések, valamint a silómarók és a felőgép utján. Az egyéb mezőgazdasági gépeket 15 százalékos ártámogatással vásárolhatják meg 1980-ban a gazdaságok. (MTI)

Özsuta- vadászat

Újév napján ismét megszólaltak a vadászfegyverek Borsod megye bodrogközi részén, valamint a Tisza menti ligeterdőkben; néhány vadásztársaság megtartotta az újesztendő első özsuta-selejtezését.

A lombjavesztett, hótakaróba öltözött ligeterdőkben — így többek között Mezőcsát környékén, és Tiszakarád vidékén — „tizedelték” meg az özsutákat, amelyek a rendszeres vadgazdálkodás ellenére is elszaporodtak, s számuk meghaladja a terület vadeltartóképeségét. A csaknem féllábszárig érő hóban könnyű volt követni a nyomot, a vadak főként az etetők környékén, valamint az itatóhelyeken gyűltek össze nagyobb számban. A selejtezőmunka apasztatásával az özsuták állomány minőségét is javítják. (MTI)

Szilveszter a tévében

Először is az volt a jó benne, hogy nem tudtuk, mi lesz benne. Ismerik ezt a kellemes izgalmat; olyankor támad az emberben, amikor sejti, hogy a következő órái jól telnek, de fogalma sincs, honnan e sejtése és semmi biztos tudása nincs amaz órák tényleges tartalmáról, történéseiről (hiszen a szilveszteri tévéműsorral kapcsolatban pusztán a sokat szapult korábbi adásokra gondolhat). *Kertész Zsuzsa* és *Kovács P. József* szilveszteri műsorajánlata aztán szétfeszítette a tárlátgatók várásait; azt hitték, megajándékoznak a tudással, pedig elvették tőlünk a tudatlanok ártatlanságát.

Mert milyen az ember? Ha valamire gondolhat, rögtön a rosszra gondol. Mert kit tudnak becsapni ezzel a szilveszteri szófacsarral? Hogy azt mondja: *TV Zenés Kihász*; *Szuperbóla*, *Alfonzó Világ-színháza*, *Komlós szilveszteri A hónapja*, *Disco*... de saját készítésű. Köszönjük szépen. Éveken át nyomják ugyanezt, s nem állják meg az esztendő utolsó napján is elénk rakni azt a sok döngő, onalmat. Örület! A bemon-dók meg majd bemonadják közben, hogy melyik szokványos műsor következik! Hát persze, nehogy illúzióink legyenek: legalább ezen az egy árva napon, amikor mindenki mindenáron szórakozni akar, elfelejteni legalább pár órára az egész év kínjait, bajait, fáradalmait, és fáradságot nem nézve, senkit és semmit nem kímélve, csak azertis vidáman (röhögve, kacagva, de legalább mosolyogva) akar átérni az új évbe — szóval, hogy legalább ezen a napon valami mást, valami olyasmit kapjunk etől az átok doboztól, ami még nem volt! Nem, nem. Törődnek is ezek velem, mit akar a közönség! Akárcsak év közben! Mondani, azt tudják. Hogy nekik a néző diktál. De csinálni? Megcsinálni, ami nekünk kell — azt nem. Hát akkor nézzék csak maguk, tég aki akarja.

A magam részéről borba fejtottam főlháborodásomat és míg ment a krimi — megvacsoráztam. Mielőtt teljesen elvinnék az étvágyamat.

De közben jött Komlós, meg az ő alkotógárdája... Ismerjük... *Vajek Jutka* a madártömlőkkel; *Varga Józsi* kommentál... Ingatja a fejét, egy ingatás jobbra, egy balra, hát persze, súlyozza azokat a kenetes szavait (az alkoholizmusról, ha-ha-ha, jókor), közben biztosan dúdol magában, az „Oh, csak el ne mosolyintsam magam...” című saját szerzeményét. Gyermek... egész jó kis rajzfilm, szellemes. Utinorm, *Sas József*, hm, megjárja, pestieknek. Tessék, tudtam, hogy nem maradhat ki a kis „spontán” riportjuk, a kis kuriózum; eligányasszony jósol, s már jókor megszélték vele, hogy legyen spontán... Hi-hi, ez jó, „ide a lövét” azt mondja... Hilton, sorbanállás, vásárlási láz, színes tévé (rejtett önképlám!) — hát, nem mondom, egészen szellemes volt, helyi-el-közzel, igyunk rá.

Innentől már nem lehetett szálkát keresni, vak tyúkként szemet találni; nézni kellett, mosolyogni, nevetni, kacagni, helyenként röhögni és általában az egészről megállapítani: igazán jó ötlet volt a hagyományos műsorszámokba és műfajokba bújtatni a szilveszteri szellemességet, ötletességet, néha az ellenkezőjüket, vidámságot, tréfát, kajánságot, a meztelen igazságokat és a nőket. Ez utóbbiakat a Szuperbóla-ba természetesen, hiszen mint tudjuk, *Arkusz József* az egyetlen tévés személyiség, aki a Parabolában — szigorúan külföldi felvételeken — büntetlenül mutogathatja azon női testrészeket, amelyek természetesen neki, s amelyeket máskor csak textilben láthatunk. A tévés prüdés elleni harc furfangos bajnoka ezáltal magyar asszisztensnöket vonultatott föl. Ez rögtön meglátszott rajtuk... *Alfonzó* azonban szellemes világ-színházat, különösen Ványadt-bácsija volt életeli, akárcsak

a parodisták, *Gálvölgyi János*, és *Mikó István* portréi (*Begányi Ferenc* és *Mikó Andor* közülük is a legelősebb), meg az öt dudás (*Agárdi, Bencze, Bodrogi, Körmenyi, Szankay*) egyszárabbeli kalandjait összekötő rajzfilmek.

Igyunk rá, s felejtjük a haloványabb színeket a színesfilm generációs problémáiról, a bemondók magánzárait is tudjuk nélkülözni, addig spájzoljunk a „frigőből” — most már valami komolyabb italt. Jégkocka? Van, akkor gyereünk, lassuk, miről maradtunk le. Diszkó van? De hisz ezt már láttuk, kétszer is adták, tetszett is, minek ez most megint? Talán kifogytunk a szuszból-músbórból? Olcsó szilveszter... Hoppá, de hiszen ezek magyarul énekelnek! Ez nem is az örült francia ugros, hanem *Paudits Béla*, a kocogós! A spanyol lányok lyett a *Csala* meg a *Mányai*, te jó ég, ezek a Zsuzsák hogyan ülnek le nagyszerűből bugyirepésztés nélkül? Még van nekik (nem ütlet le) bugyjuk is, kurázsijuk is, ez utóbbi *Bednai Nándornak*, a rendezőnek. A világszám: *Harsányi Gábor* alias *Amanda Lear*. Hát ez jól volt, tévésekkel, színészekkel, lézerekkel, amúgy tévé-diszkós módra. De min busong-borong e két komor férfi? Biztosan fontos dolgokon, mint mindig. *Vitray és Antal Imre* — szövegük nyilván a műsor kincse —, de sajnos már a pezsgőt kell töltönnük; a pót-szilveszterkor már nem árt majd figyelni, mit mondogattak ott a sakkasztal mellett, lelkiismeretünket ébresztgetve. B. ú. é. k!

Sulyok Erzsébet

Új erdők

Mintegy 4 ezer hektárnyi új erdőt ültettek az utóbbi évtizedben a mezőgazdasági művelésre alkalmatlan dombvidéki és ártéri területeken a Tolna megyei térszak.

Az idén csaknem 400 hektárt telepítettek be, elsősorban akáccal, nyárfával, erdei és feketefenyővel, valamint tölgyfával. (MTI)